

פחד דוד

פרשת תולדות ג' כסלו תשע"ז

846

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 15:59 | 16:14 | 16:03 | 16:18

מוצאי שבת 17:15 | 17:16 | 17:14 | 17:18

רבינו תם 17:52 | 17:48 | 17:49 | 17:53

משכיל לדוד

כדי להשתנות לטובה צריך כח רצון

"ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים". (בראשית כה, כז)

בפרשה זו נפגשים שלושת אבות העולם גם יחד. מפעים ומרגש לראות את השלושה אבות הקדושים ביחד ועוסקים בתורה וכמובן כשהיה עשיו בגיל ט"ו שנה נפטר אברהם אבינו. וכמו שכותב רש"י שאותו היום מת אברהם אבינו שלא יראה את עשיו בן בנו יוצא לתרבות רעה, ואין זו שיבה טובה שהבטיחו הקב"ה. לפיכך קיצר הקב"ה חמש שנים משנותיו.

בפרשה זו קיבל יצחק אבינו את ברכות אביו וירש אותם, וכן בפרשה זו החל להאיר ולזרוח שמשו של יעקב אבינו ע"ה והנה גם על עשיו מספרת הפרשה עד כמה רשע היה. נאמר בפסוק (בראשית כה' כט) "ויבא עשיו מן השדה והוא עייף ודרשו חז"ל; אמר רבי יוחנן חמש עבירות עבר אותו רשע באותו היום. בא על נערה מאורסה. הרג את הנפש. כפר בעיקר. כפר בתחיית המתים וביזה את הבכורה. וכל כך היו מעשיו ירודים ורעים עד כי קיצר הקב"ה חייו של אברהם אבינו ע"ה,

שלא יראה כיצד עשיו יוצא לתרבות רעה ויתעצב אל ליבו.

ודבר זה קשה להולמו הרי עשיו גדל בתוך חממה קדושה וטהורה, בבתיהם של אבות העולם הקדושים והטהורים והיאך לא הושפע לטובה מקדושה נוראה זו. כיצד ירד לשפל המדרגה. הפסוק אומר (בראשית כה' כז) "ויגדלו הנערים ויהי עשיו איש ידע ציד איש שדה" כותב רש"י כי כל זמן שהיו קטנים לא ניכרים במעשיהם, ואין אדם מדקדק בהם מה טיבם כיוון שנעשו בני שלוש עשרה שנה, זה פרש לבתי מדרשות וזה פרש לעבודת אלילים. נמצא שבתחילה גם עשיו למד באותו התלמוד תורה אשר למד בו יעקב, אם כן מדוע לא הושפע עשיו לטובה מכל הקדושה הסובבת אותו, מדוע לא בחר לו את דרך יעקב אבינו ע"ה?

נתאר לעצמנו כיצד היה נראה שולחן שבת אצל האבות הקדושים. בודאי שאברהם אבינו ע"ה ישב בקדושה ובטהרה ופורח שולחנו בגדולה. ולצידו ישבו יצחק ויעקב. ובשעה ששרו את שירי השבת, רשפי אש קודש היה יוצא מפייהם, וכי מי יכול היה לעמוד במחיצתם בשעה שסקו בעבודת ה'. והנה יושב שם גם עשיו ומתבונן בדרכיהם הקדושות ורואה במעשיהם והיאך עשיו לא די שלא נתעלה אלא ירד לדיוטא תחתונה.

ונראה להסביר כי כדי להדבק בצדקותם ובמידותיהם של קדושי עליון אלו לא די לאדם שישב במחיצתם ויתבונן במעשיהם, אלא חייב הוא להבטח וללבות בתוכו את התשוקה והרצון להיות כמותם וללמוד מהנהגותיהם. יעקב אבינו ע"ה ידע סוד זה לכן ניצל כל רגע ורגע ששהה במחיצתם של האבות הקדושים אברהם ויצחק וביקש ורצה בכל מאודו להידימות להם ולהיות כמותם לכן זכה לכך. לעומתו עשיו הרשע לא רצה לעמול ולטרוח בתורה ובמצוות, ולא רצה לשנות את דרכי מעלליו שהיה

רגיל בהם. טוב היה לו בדרך אשר הוא צועד בה, נח היה לו להלך בשרירות ליבו בהפקרות וברשעות. לכן כל השפעה לטובה לא הייתה בו מזה שהסתופף בצילם של קדושי עליון אלו, כי מעשיהם וצדקותם לא דיברו אליו ולא התפעל מהם.

הבה ונבחן את עצמנו האם חס ושלום איננו צועדים בדרך של עשיו הרשע. הרי יושבים אנו ומסתופפים בצילם של רבנים גדולי התורה, ספרים של קדושי עליון שוכנים אחר כבוד בתוך ספריית ביתנו. האם מושפעים אנו מהם לטובה, האם יש איזו התעוררות בתוכינו כשיש בקרבתנו גדולי תורה? ואם התשובה היא שלילית הרי שזוהי דרכו של עשיו הרשע. הוא לא התפעל מכל הקדושה הסובבת אותו ולא רצה לספוג קדושה זו אל תוכו, כל מעשיו היו מן השפה ולחוץ לכן כשראה גדול בתורה לנגד עיניו הוא לא בחן את עצמו לראות באיזה דרגה הוא נמצא לעומת אותו גדול, אלא אמר "שלום עלייך נפשי" טוב לו באשר הוא ונפשו הייתה כבויה בעבודת ה' כי לא בקש ללבושה ברשפי אש קודש.

צדיקים רבים זכיתי לראות ולהסתופף בצילם. אם זה רבנו גרשון ליבמן זצ"ל, אם זה רבנו חיים שמואל לפיאן זצ"ל וכן רבנו שמאי צהאן זצ"ל, וכן שיבדל לחיים טובים וארוכים מורי הרב זאב קאופמן שליט"א. ראיתי אותם ואת התנהגותם ותמיד אני משתדל להעמיד את דמותם לנגד עיני ולהתחמם לאורם, ללמוד ולשאוף להגיע למעשיהם הטובים ולמידותיהם הנעלות, כי רק כך יש תועלת בהתקרבות לצדיקים, רק כשרוצים ומשתוקקים להיות כמותם ולהדמות להם ולזכור כיצד תמיד עסקו בתורה מבלי הפסק אף לרגע קט.

לכן שנה הקב"ה את עשיו כמו שנאמר "ואת עשיו שנאתי", כיון שהיו לו את כל היכולות הדרושות לגדול בתורה וביציאת שמים, כל הסובב אותו היה תורה ויראת ה', אך נפשו לא חשקה בדרך זו ולא רצה ללמוד מהם, הוא לא רצה לעמול ולטרוח, וכידוע אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליהם. על יעקב אבינו נאמר "איש תם יושב אוהלים". "תם" אותיות "מת", שהיה ממית עצמו וטורח בעמלה של תורה. לעומתו עשיו רצה רק דברים הבאים בקלות וכלי טרחה ובחר לו את דרך ישמעאל שעליו נאמר "פרא אדם ידו בכל ויד כל בו".

לו רק היה לעשו קורטוב של רצון ללמוד מדרכי אביו הדגול יצחק אבינו ע"ה, בוודאי שהיה מתעלה בעלייה רוחנית שאין לה שיעור מפני שיצחק אבינו לא היה בגדר אדם אלא בגדר מלאך המשרת לפני אל עליון שאינו שייך לעולם הזה כלל וכלל וכולו רוחניות זך וטהור ונקי, ודי בהתבוננות בו ובמעשיו וכבר אפשר לעלות בדרגות הקדושה. אך כאמור עשיו לא רצה בכך, היה לו טוב להמשיך בדרכי המקולקלים ובמעשיו הנלוזים. לעומתו יעקב אבינו ע"ה ביטל עצמו כלפי הגדולים ממנו ושאף להיות כמותם וללמוד ממעשיהם וחשק להידימות להם, ולכן זכה ונעשה לבחיר שבאבות.

הילולא דצדיקיא

- ג - רבי יוסף דוד
- ד - רבי רפאל כדיר צבאן
- ה - רבי שמואל הלוי אידלס המהרש"א
- ו - רבי שמואל ב"ר דניאל פינטו
- ז - רבי רפאל דוד סאבן רבה של טורקיה
- ח - רבי אברהם הכהן בעל 'משמרות כהונה'
- ט - רבי נתן סאלם מחכמי ישיבת 'פורת יוסף'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

ישועה מושלמת

**"כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את
אשר דברתי לך".** (בראשית כח. טו)

בורא העולם המרעיף עלינו רוב טובה וברכה,
עושה זאת בחסדו הגדול עלינו בחכמה
נפלאה שישועתו והשגחתו הינם תמידיים
ללא הפסקה והוא בחסדו משגיח עלינו ודואג
לכל מחסורינו עד הפרט האחרון.

את הסיפור הבא סיפר הגאון רבי איסר זלמן
מלצר זצ"ל לאחד ממקורביו: "זה עתה יצא
מביתי יהודי שסיפר לי מעשה שהיה ברבי
הזקן רבי דוד משה מצ'ורטקוב זצ"ל:

בהיות רבי דוד משה ילד קטן כבן שלוש
שנים, הגיע לחדר ההמתנה של אביו, הוא
כ"ק האדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל, יהודי
שרצה לשוחח עם הרבי.

לפני שנכנס אותו יהודי לחדרו של הרבי,
שאל אותו הילד הקטן דוד משה: "מה ברצונך
לבקש מאבא?"

"הנני זקוק לברכת ישועה" - השיב היהודי.

ביקש ממנו הילד: "כאשר תצא מעם פניו של
אבא אמור נא לי מה אבא אמר לך".

לאחר שיצא היהודי מחדרו של רבי ישראל
מרוז'ין שאל אותו דוד משה הקטן: "מה אמר
לך אבא?" השיב: "הרבי אמר שהקדוש ברוך
הוא יעזור".

שאל הילד: "ומה יהיה עד שהקדוש ברוך הוא
יעזור?"

"אינני יודע" ... השיב הלה בגמגום.

ביקש הילד: "חזור נא לאבא ושאל אותו".

חזר היהודי לרבי ישראל ושאל את שאלתו
של דוד משה הקטן. השיב לו הרבי לשאלתו
ואמר:

"הקדוש ברוך הוא יעזור גם עד אשר יעזור,
ופסוק מפורש הוא: "כי לא אעזבך עד אשר
אם עשיתי את אשר דברתי לך". ופירושו של
דברים הוא שהקדוש

ברוך הוא יעזור גם
יעזור עד אשר
ישלח את הישועה
השלימה.

שלא להפסיקם מלימודם

ארע שנוקקתי לעזרתם של שני בחורים משיבתנו
הקדושה בליאון שבצרפת. באותה העת ישבו
השניים בבית המדרש ועסקו בלימוד התורה
הקדושה. כשנכנסתי אל תוך בית המדרש כדי
לקרוא להם וראיתי אותם שקועים בתורה -
התחרטתי על רצוני להפסיק אותם מלימוד
התורה, אולם מצד שני הייתי זקוק להם מאד והיה
לי קשה להחליט האם להפסיקם מלימוד התורה
או שמא אניח להם ללמוד ללא כל הפרעה.
לבסוף החלטתי שלא להפריע להם בלימודם,
ודחיתי את בקשת הסיוע עד לאחר שהבחורים
סיימו ללמוד.

כחיוזק משמים החלטתי, עלו בזכרוני דברי
הרמב"ם בהלכות 'בית הבחירה' (א, יב): "הכל
חיביב לבנות ולסעד בעצמן ובממונם אנשים
ונשים כמקדש המדבר, ואין מבטלין תינוקות של
בית רבן לבנין..."

כלומר, בעזרת ה' יתברך כאשר יחל עם ישראל
בבניית בית המקדש, למרות חובת כל העם כולו
ליטול חלק ולסייע במלאכה - אין להפסיק את
לימוד התורה של תינוקות של בית רבן לצורך
בניית המקדש.

ולכאורה הדבר תמוה. עם ישראל מייחל ומצפה
שנים כה רבות לבניית בית המקדש, מקום השראת
השכינה, ועל פי ההיגיון מרגע שתיתן הרשות
לבנות את בית המקדש - יש להפסיק מלימוד
התורה כל אדם שיכול לסייע במלאכת הבנייה.
ומדוע אם כן נפסק להלכה שאין להפסיק את ילדי
ישראל הטהורים מעיסוקם בדברי התורה?

ותשובת הדבר נמצאת בדברי הגמרא: "אמר
ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה, אין העולם
מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן...
אינו דומה הבל שיש בו חטא, להבל שאין בו חטא"
(שבת קט:).

לימוד התורה של ילדי ישראל אהוב ומקובל עד
מאד לפני הקב"ה, כיון שלא חטאו, ולכן אין בינם
לבין הבורא כל מחיצה מפרידה ומבדילה. מסיבה
זו גם בכוח תפילתם לבקוע שערי שמים, ואפילו
שערים נעולים ביותר, שכן הבל פיהם זך וטהור
ורצויו לפני הבורא יתברך שמו.

יבוא ויטול שכרו

באחד הימים בהם עברתי בדרכי סמוך לשיבה הקדושה
בליאון - שמעתי לפתע מחלונות בית המדרש קול
צחוק. נכנסתי לאולם הלימוד כדי לראות מהו מקור
הצחוק, והנה לתדהמתי הרבה ראיתי יהודי שעומד בין
לומדי התורה ומצחיק אותם בסיפורי הומור ובדיחות,
וכל אלו שיושבים קרוב אליו - מקשיבים לדבריו, והנים
מהם וצוחקים בקול רם.

מובן שהדבר הפריע את לימודם של שאר הלומדים
בבית המדרש, וגם הם הפסיקו את לימודם והאזינו
לסיפוריו המבדחים של אותו יהודי.

לא יכולתי לשתוק למול ביזיון התורה וביטולה, ופניתי
להוכיח את הלומדים על מעשיהם. בדברי אמרתי להם
שזמן הלימוד בבית המדרש מוכרח להיות מוקדש כל
כולו אך ורק ללימוד התורה הקדושה ולא חלילה לדברי
הבל וצחוק.

כחיוזק לדברי הבאתי את דברי הגמרא (ע"ז ב.) "לעתיד
לבא מביא הקב"ה ספר תורה ומניחו בחיקו, ואומר למי
עסק בה יבא ויטול שכרו".

אחר כך פניתי ללומדים בבית המדרש ואמרתי להם:
"מן הסתם תבואו גם אתם לעתיד לבוא, ותבקשו
ליטול את שכרם על השעות המרובות שאתם קובעים
ללימוד התורה בכל יום. אולם כאשר הקב"ה יתבונן
ויבדוק האם באותן שעות אכן עסקתם בתורה - הוא
יגלה ויראה את מה שהתרחש בבית המדרש לפני
רגעים ספורים, וישאל אתכם: 'האם זוהי קביעות
התורה שלכם? לספר בדיחות בבית המדרש, לצחוק
ולהפריע ליהודים נוספים ללמוד תורה?'

דעו לכם כי גם אם תחזרו בתשובה על ביטול התורה
של עצמכם ותתקנו את אשר פגמתם כלפי עצמכם, לא
תוכלו לעולם לתקן את עוון ביטול התורה שביטלתם
אחרים מהלימוד. וביום הדין תחושו בושה גדולה
וכלימה מה' ותצטערו מאד על מעשיכם".

כך סיימתי את דבריי ויצאתי מבית המדרש. השארתי
את הלומדים המבויישים להתחרט על מעשיהם, ולשוב
ללימוד התורה בחשק ובהתלהבות רבה יותר.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "משא דבר ה'" (מלאכי א. ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על יעקב אבינו ע"ה ועשו הרשע, ככתוב: "הלא
אח עשו ליעקב" וגו', שהוא מענין הפרשה שבה מסופר על לידת התאומים יעקב
אבינו ע"ה ועשו הרשע ותולדותיהם כיוצא בהם.

נצור לשונך

סוד האושר וההצלחה - בפה

תולה ארץ על בלימה

הדיבור הוא אושרו והצלחתו של האדם, אם יתנהג בו כשורה. אכן להיפך אם יתנהג בו שלא כשורה
אין בכל האיברים, שיוכל להנזק על ידם, כמו על ידי לשונו, כי בודאי מכל דיבור אסור נברא קטיגור
עליו, ובשעה אחת יכול לדבר כמה מאות דיבורים של איסורי שקר וליצנות ורכילות ולשון הרע.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ברכת שמים - היא העיקר

"ויתן לך הא-להים מטל השמים ומשמני הארץ".

(בראשית כ"ז כ"ח)

בברכה זו בירך יצחק את יעקב בשעה שהגיש לו את המטעמים. והנה כשבא עשו וצעק צעקה גדולה ומרה ואמר לאביו "ברכני גם אני אבי" (בראשית כ"ז ל"ד) גם אותו ברך אביו ואמר לו (בראשית כ"ז ל"ט) "הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל".

המתבונן בדבר יראה, כי לכאורה במבט ראשון הברכות דומות זו לזו, שניהם נתברכו בטל שמים ומשמני הארץ, ומהו ההבדל ביניהם?

אולם מפרש ה"כלי יקר" שהבדל גדול יש ביניהם, ליעקב הקדים אביו קודם את טל השמים ולאחר מכן את משמני הארץ, "ויתן לך הא-להים מטל השמים ומשמני הארץ", ואילו לעשיו הקדים קודם את משמני הארץ, ורק לאחר מכן את טל השמים "הנה משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל".

יעקב אבינו ע"ה נתברך קודם כל בעניני רוחניות הנוגעים לשמים, מפני שהיה מהות רוחנית. אהבת ה' ותורתו היו בראש מעייניו, כל שיגו ושיחו היו ברוחניות "ויעקב איש תם ישב אוהלים" יושב באוהלה של תורה, ואף זכה לדרגות גבוהות עד שמלאכי שמים היו משרתיו עושי דברו. שנאמר (בראשית ל"ב ג') "וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו" ולא פחד להילחם עם שרו של עשו שהוא הס"מ ולנצחו. ועוד נאמר (בראשית ל"ב א') "ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים" מחנות ומחנות של מלאכים זכה לראות, כי היה רגיל להלך ביניהם.

ועוד אמרו חז"ל (פרקי דרבי אליעזר ל"א) שדמותו חקוקה בכסא הכבוד, והנה זכה לכל זה מפני שהיה דבק בתורת ה' ובענייני שמים, ואילו הגשמיים הייתה טפלה לו, ולא נתן ליבו לתענוגות העולם והבליו - די לו "לחם לאכל ובגד ללבש" (בראשית כ"ח כ') כדוגמת הצדיקים המסתפקים במועט. וכמו שאומרת הגמרא (במסכת תענית כד.) על רבי חנינא בן דוסא שהיה די לו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת.

לכן ברכו אביו קודם כל בטל השמים, קודם בענייני רוחניים. הטל מרמז על התורה הקדושה, וכמו שאומרת הגמרא (במסכת כתובות קיא:) על הפסוק "כי טל אורות טליך" כל מי שיש בו טל תורה, טל תורה מחייהו לעתיד לבוא. ואם זכה יעקב ל"טל השמים" שהיא התורה הקדושה, בוודאי שיזכה הקב"ה גם ל"משמני הארץ", גם יזכה לטובה וברכה מן העולם הזה ופרנסתו תהיה מצויה לו ובריאותו תעמוד איתנה, כדי שהם יהיו המסייעים להגשים את שאיפתו ברוחניות, ומשמני הארץ שהבטיחו אביו הם אינם מטרה, אלא רק כאמצעי להשגת מטרת הרוחניות וכמו שנאמר (ויקרא כ"ז ג') "אם בחקתי תלכו" שתהיו עמלים בתורה, אז "ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה..." כי אם זכיתם לקיים את התורה והמצוות שהם ברכת טל השמים, ממילא תזכו גם למשמני הארץ ורוב דגן ותירוש.

חזק וברוך

מתחזקים באחוה וזוכים לברכה

לעיתים אנו נתקלים ביהודים ישרי דרך שמחפשים להרבות את זכויותיהם ומעשייהם הטובים, אך בשגגה גמורה אינם יודעים שלא די שאינם מרבים זכויות אלא ממש להיפך חס ושלום, וכל זה מחמת חסרון ידיעת ההלכה ומחסרון קביעת עיתים לתורה ולימוד ספרי מוסר ויראת ה'.

אחת מהדוגמאות ניתן למצוא בדברי הספר דרך משה (יום ט"ו) בו הוא מתאונן על אותם יהודים שבשעת חזרת הש"ץ הם מקפידים לומר פרקי תהלים, או שהם שונים את סדר הלימוד בספר 'חק לישראל' וכדומה, ועל כך הוא מזהיר: "ואל יפסיק ח"ו אפילו בדיבור אחד עד שיסיים השליח ציבור שמונה עשרה, ולא כמו שנהגו המוני עם שבשעה שהחזן חוזר תפילת שמונה עשרה אינם עונים אמן ואומרים בקשות ומעמדות ... אם ח"ו אפילו אחד מכל השומעים אינו עונה אמן - עווננו גדול מנשוא".

ואולי נציין עוד דוגמא אחת נוספת הקשורה דווקא לגבאי הצדקה שמסובבים בין המתפללים בזמן התפילה ומבלבלים את כוונתם של המתפללים, ולעיתים גם גורמים לציבור להפסיד ענייני אמינים. ועל כך כבר זעק בעל ה'שני לוחות הברית' זיע"א: "וכן וישר מנהג ארץ ישראל, וכן ציוה האר"י זלה"ה, ללכת הגבאי לגבות הצדקה ב'ויברך דוד', ולא כמו שעושים בשאר הארצות שהולך הגבאי בעת חזרת הש"צ, ואז אין מחשבת העם על שמיעת התפילה לומר אמן כדינה".

מלאך שענה אמן

על הגאון רבי מרדכי בנעט זצ"ל מסופר שכאשר היה אחד מהבעלי בתים מבקר אצלו, היה הצדיק עושה השתדלות רבה כדי שהאורח יבקש ממנו ולו כוס מים לשתות, כדי שיוכל לזכות ולענות אמן אחר ברכתו.

ובענין זה כדדאי לספר את המעשה המופלא שסיפר הצדיק הנודע רבי שמעלקא מניקלשבורג זצ"ל לסובביו, זמן מה קודם הסתלקותו:

"כידוע לכם, דרכי היתה מאז ומקדם להיזהר שלא לברך ברכה מברכת המצוות או ברכת הנהנין, אלא במקום שיש שומע שיוכל לענות אחרי 'אמן', כיון שמהברכה נברא מלאך, ולא תושלם יצירתו אלא באמירת אמן.

"פעם אחת הוזמנתי ע"י בעל בית עשיר לאחת העיירות על מנת להתכבד בסנדקאות בברית מילה שערך לבנו, לצורך כך שלח אלי העשיר עגלה רתומה לסוסים ונהוגה ע"י עגלון יהודי ריק ופוחז. באמצע הדרך כאשר בקשתי לברך 'אשר יצר' הבנתי לחרדתי שאין מי שיוכל לענות אחרי אמן, כיון שהעגלון הלו היה כל כך גס ומגושם עד כדי שלא היה מקום לצרפו לשום דבר שבקדושה. לא ידעתי לשיט עצות בנפשי, עד שלפתע כמו מאי שם הופיעו מן היער שני יהודים משונים בצורתם ונעמדו בסמוך אלי, לאחר שברכתי באזניהם את הברכה ענו הם אמן במתיקות והתלהבות לא מצויה ומיד נעלמו. עמדתי שם נרעש ונפחד, עד שהבנתי שמלאכי אלוקים נשלחו אלי מן השמים כדי לענות אמן אחר ברכתי".

בדרך צחות דרש אז רבי שמעלקא את הכתוב באיוב (כג. יג): "והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה ויעש". פסוק זה מובא בתוספת הסיום 'נורא וקדוש' בתפילות ראש השנה:

כידוע אדם העונה אמן - הריהו משלים את דברי המברך. אם כן, מה יעשה האיש אשר נאלץ יחידי בביתו ואין מי שיענה אחריו אמן? על כך אומר הכתוב: 'והוא באחד' - כאשר האדם מברך ביחידות, 'ומי ישיבנו' - ואין מי שיענה אחריו אמן, 'ונפשו אותה ויעש' - נורא וקדוש' - אם ברכתיו נאמרות מתוך כיסופין והתרוממות הנפש, נברא מהם מלאך 'נורא וקדוש' אשר יענה אמן אחר ברכתו.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

למנצח מזמור לדוד השמים מספרים כבוד אל

והלא הם קבועין במקומן ואין זזין משם לעולם?

אלא אעפ"י שהכל שלו והכל מעשה ידיו אין שמחתו בכל אלא עם זרעו של אברהם בלבד. שנאמר יום ליום יביע אומר (שם י"ט).

מה טיבן של שני ימים הללו?

אלא זה יומו של משה שבישר יומו של יהושע, שנאמר "היום הזה אחל תת פחדך ויראתך על פני העמים תחת כל השמים אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך" (דברים ב). ושמה תאמר הואיל והקב"ה הרג את סיחון ואת עוג מי הגיד לכל באי עולם? אלא זה חמה שעמדה לו למשה.

והיכן מצינו שעמדה לו חמה למשה?

בשעה שעשה מלחמה עם עמלק, שנאמר "וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה ואהרן וחור תמכו בידיו וגו' והי ידיו אמונה עד בא השמש" (שמות י"ז). וכי עד אותה שעה לא בא השמש שכתב עד בא השמש? אלא זה חמה שעמדה לו למשה.

והיכן מצינו שבישר משה יומו של יהושע? שנאמר

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

באחד מנסיעותיו של מו"ר שליט"א למוגאדור, ביחד עם בני משפחתו, כדי להתפלל על קברו של רבי חיים פינטו זיע"א, עמד לידו ר' מרדכי כנפו בעל הבית שמו"ר מתאכסן אצלו במרוקו.

מו"ר שליט"א הבחין בר' מרדכי שהוא מתאמץ בתפילה ומכה בידו על הקבר, ובדמעות שליש בכה והתחנן לפני רבי חיים פינטו, בבקשה שיגש אל השי"ת ויתפלל לפניו, עבור איזה בחור משטרסבורג שנחלה מאד ושכב ללא הכרה.

ר' מרדכי השתדל בתפילה לפני הבורא והוסיף: "אני רוצה כי בעוד שבוע בחור זה יבריא לגמרי ויקום ממיטתו".

בחור זה, כפי שנאמר למו"ר שליט"א, שכב במשך שלשה חדשים ללא הכרה, עם כבד וכליות לקויים, עד שהרופאים לגמרי התייאשו ממנו.

"הבטתי במעשיו של ר' מרדכי כנפו - כך סיפר מו"ר שליט"א - וביקשתי ממנו שיחדל מההכאות על ציון הצדיק, אך הוא המשיך בהתרגשותו הגדולה ואמר לי: "אני כן אלחץ עליו!"

ופלא גדול הוא מה שאירע לאחר התפילה:

עוד באותו שבוע פקח הבחור את עיניו, עד שגם הרופאים התפלאו על הנס הרפואי הגדול שנגלה למול עיניהם.

כך סיים מו"ר שליט"א את דבר המעשה המופלא הזה:

"מה שאני לא העזתי לעשות, להכות על קבר סבי זיע"א, עשה אותו הבעל בית שלי בתמימות ובפשטות, ונענה מיד".

רוצה לצאת למחרתו עד שמזרקין בו חצים ואומרים לו וכי לרצונך אתה יוצא. לכך נאמר והוא כחתן יוצא מחופתו.

משלו משל למה הדבר דומה?

למלך שעשה סעודה לבנו והיו עבדיו ובני ביתו מסובים לפניו כל שבעה, ונפטרו ממנו כל אחד ואחד והלך לו לביתו לשלום. לימים בא אחד מהם. אמרו למלך פלוני בא, נתעטף ויצא לקראתו ואמר לו בא בשלום משוך שעה אחת עד שיגיע שעת הסעודה, וכך השני. כך הצדיקים דומים בעולם הזה, ובשעה שנפטרים לבית עולמם אומרים לו בא בשלום שנאמר "יבוא שלום ינחו על משכבותם הולך נכחו" (ישעיה נ"ז), כאדם שמקבל אורחיו בשמחה ובסבר פנים יפות, שנאמר "ישיש כגבור לרוץ אורח".

מכאן אמרו; הצדיקים נענשים אפילו על הקלות והרשעים אין נענשים אלא על החמורות. צא ולמד ממשה ואהרן נדב ואביהו שלא נענשו אלא על הקלות. ומנין שהרשעים אין נענשים אלא על החמורות? צא ולמד מירבעם אחז ומנשה שלא נתחייבו אלא עד שמלאו את כל העולם עבירות.

משלו משל למה הדבר דומה?

למלך שהיה יושב על כסאו והיו זקני מדינתו יושבין לפניו, כיון שאמר אחד מהן דבר שלא כהוגן פוגע בו מיד והעומדים בחוץ ממתין להם עד שמגיע דינה של גיהנם, שנאמר "מקצה השמים מוצאו ותקופתו על קצותם ואין נסתר מחמתו", הכל בעבור מה? בעבור "תורת ה' תמימה משיבת נפש עדות ה' נאמנה מחכימת פתי פקודי ה' ישרים משמחי לב".

"ויאמר ה' אל משה כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע". אמר לו; יהי רצון שתעמוד לך חמה כדרך שעמדה לי.

והיכן מצינו שעמדה לו ליהושע?

בשעה שעשה מלחמה עם מלכי האמורי בגבעון, שנאמר "אז ידבר יהושע לה' ביום תת ה' את האמורי לפני בני ישראל ויאמר לעיני ישראל שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון וידום השמש וירח עמד עד יקום גוי אויביו הלא היא כתובה על ספר הישר ויעמוד השמש בחצי השמים ולא אץ לבוא כיום תמים" (יהושע י).

דבר אחר; יום ליום יביע אומר - זה תורה נביאים וכתובים. ולילה ללילה יחווה דעת - אלו המשניות. אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם - אלו ההלכות. בכל הארץ יצא קום - אלו ההגדות שמקדישין שמו הגדול בהן. דבר אחר; בכל הארץ יצא קום - אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שנתנו לרבים ומאזינין לשמוע דברי תורה. ובקצה תבל מליהם - זה ארץ ישראל שהיא תבלו של עולם. לשמש שם אהל בהם - משלו משל למה הדבר דומה? למלך שהיו לו אבנים טובות ומרגליות בתוך ביתו, ובקשו בני מדינתו לקנות ממנו בדמים בסתר. ואמר להם איני נותן לכם בסתר אלא בפרהסיא.

כך הקב"ה יהא שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים, כשנתן התורה לישראל לא נתנה אלא בגלוי שנאמר "לא מראש בסתר דברתי" (ישעיה מ"ח) ואומר (שם מ"ה) "לא בסתר דברתי במקום ארץ חושך".

והוא כחתן יוצא מחופתו - מה חתן זה נכנס בטהרה ויוצא בטומאה, כך גלגל חמה יוצא בטהרה ונכנס בטומאה ואינו